

מעלת הייסורים

למה דווקא ייסורים מביאים לרכוש גדול?

מרצה: הרב יהודה טאוב

נושא: ברית בין הבתרים, שעבוד מצרים והכרת הטוב
משל: ביצה, תפוחי אדמה ופולי קפה

"ועבדום וענו אותם - זה מה שמביא לרכוש הגדול"

- מברית בין הבתרים

תוכן העניינים

1. השאלה העצומה: למה אברהם אבינו שתק? 3
2. מהו הרכוש הגדול האמיתי? 4
3. משל הצ'ק: למה צריך כסף וזהב? 5
4. התשובה: ייסורים כדרך לגדלות 6
5. משל הביצה, תפוחי אדמה ופולי קפה 7-8
6. שלושה סוגי אנשים בייסורים 9
7. למה צריך להודות ברבים? 10
8. דוגמה אישית מחיי הרב 11
9. המסר המעשי והיישום בחיים 12-13
10. ציטוטים מעוררי השראה 14

1. השאלה העצומה: למה אברהם אבינו שתק?

בברית בין הבתרים, הקב"ה מגלה לאברהם אבינו שזרעו ישועבד 400 שנה במצרים. שעבוד קשה, עבדות, רצח ילדים - ואברהם שותק לחלוטין. אין תפילה, אין בקשה, כלום!

אבל אותו אברהם, כאשר הקב"ה רצה להעניש את סדום - העיר הרשעה והחוטאת - נכנס לתפילה קשה וארוכה! הוא מתחנן: "אולי יש 50 צדיקים, אולי 40, אולי 30, אולי 20, אולי 10..." הוא לא מוותר!

איך זה מסתדר? על הרשעים המוחלטים אברהם נלחם כמו אריה, אבל על בניו היקרים - שתיקה מוחלטת? האם זה לא מוזר?

רבי יהודה הצדיק שואל בספרו 'כל יהודה' את השאלה הזו, והיא מלווה אותנו לאורך כל השיעור - עד שנגיע לתשובה המדהימה.

2. מהו הרכוש הגדול האמיתי?

הקב"ה הבטיח לאברהם: "ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול." השאלה היא: מהו הרכוש הגדול הזה?

הפירוש המילולי

רוב האנשים חושבים: רכוש גדול = כסף וזהב! אכן, בני ישראל יצאו ממצרים עם כלי כסף וכלי זהב שבקשו מהמצרים. אבל האם זה באמת הרכוש הגדול?

הרב מסביר בהסתמך על ספר 'פריזון שלמה':

הרכוש הגדול האמיתי הוא:

- מתן תורה - קבלת התורה בהר סיני
- שירת הים - שירה והודיה לקב"ה
- תורה ומצוות - חיבור אמיתי לבורא עולם
- הכרת הטוב - יכולת להעריך ולהודות על החיים

כסף וזהב זה לא רכוש גדול אמיתי! אדם שיש לו הרבה כסף לא בהכרח יותר שמח או יותר עובד את ה'. הרכוש האמיתי הוא רוחני!

3. משל הצ'ק: למה צריך כסף וזהב?

המשל

אבא נותן לבנו צ'ק של מיליון שקל. הבן, שלא למד על צ'קים ולא מבין מה זה, כועס: "מה אתה מביא לי ניירות? תביא לי כסף מזומן!"

האבא מנסה להסביר שעם הצ'ק הזה אפשר ללכת לבנק ולקבל הרבה מאוד כסף. אבל הבן פשוט לא מבין את המושג "צ'ק". מה עושה האבא? הוא מביא לבנו כסף מזומן - למרות שזה בעצם פחות שווה מהצ'ק!

היישום על עם ישראל:

- הצ'ק = מתן תורה, שירת הים, דבקות בה'
- הכסף המזומן = כלי כסף וזהב ממצרים
- הבן שלא מבין = עם ישראל שיצא ממצרים
- הבעיה: עם ישראל עדיין לא הבין את הערך של תורה!

המסקנה

לכן הקב"ה אמר: "תבקשו מהמצרים כלי כסף וזהב" - כדי שאברהם אבינו לא יתלונן שבניו לא הרגישו את הרכוש האמיתי שקיבלו!

4. התשובה: ייסורים כדרך לגדלות

עכשיו אנחנו מבינים למה אברהם אבינו לא התפלל נגד שעבוד מצרים!

בלי "ועבדום וענו אותם" - לא שייך להגיע ל"רכוש גדול"! זה היה תנאי הכרחי. רק על ידי הייסורים יכולים בני ישראל להגיע לדרגות רוחניות גדולות.

הייסורים הם הדרך לרכוש הרוחני:

- ✓ הייסורים מעלים את האדם לדרגות רוחניות נפלאות
- ✓ האדם לומד להעריך את החיים רק כשעבר קשיים
- ✓ יודע להודות לקב"ה על החיים רק אחרי ייסורים
- ✓ בלי ייסורים - אין שירת הים, אין מתן תורה
- ✓ ייסורים = כלי לזיכור, לצמיחה, להתעלות

תובנה מרכזית

אברהם אבינו ידע את הסוד הנפלא הזה: הייסורים הם מה שמביא את הרכוש הגדול. לכן הוא לא ביקש ולא מילה אחת שהקב"ה יקל עליהם!

זה הסוד של החיים: "ועבדום וענו אותם" זה מה שיוביל ל"ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". בלי הבישול - אין התוצאה הסופית!

5. משל הביצה, תפוחי אדמה ופולי קפה (חלק א')

המשל המופלא

אבא מראה לבנו שמתלונן כל הזמן: שם שלושה סירים על האש - בסיר אחד ביצים, בסיר שני תפוחי אדמה, בסיר שלישי פולי קפה. כולם מתבשלים באותה אש, אותו זמן.

אחרי חצי שעה, האבא מוציא את כולם:

ביצה

הייתה רכה - נהיית קשה,
קפואה, מאובנת

תפוח אדמה

היה קשה - נהיה רך, נעים,
נגיש

פולי קפה

משפיעים על כל המים! הכל
נהיה ריח של קפה!

אותה אש, אותו זמן בישול - אבל תוצאות שונות לחלוטין! למה? בגלל המהות הפנימית של כל אחד.

היישום על החיים שלנו:

כל אדם בחיים זוכה ו"מבשלים" אותו קצת - הוא עובר תחת האש, עובר ייסורים וקשיים. השאלה היא: מה קורה לאדם אחרי הבישול הזה?

5. משל הביצה, תפוחי אדמה ופולי קפה (חלק ב')

המסר המרכזי של המשל:

הבחירה שלנו

אנחנו בוחרים איך להגיב לייסורים! האש הזו - הקשיים בחיים - היא אותה אש לכולם. אבל התוצאה תלויה בנו!

שלושת הסוגים:

אנשי ביצה

כאשר מבשלים אותם נהיים קשים, עצובים, מאובנים, כועסים על העולם. הם נסגרים בקליפה קשה.

אנשי תפוחי אדמה

נהיים רכים, נעימים, לומדים להודות על החיים, מבינים את הזולת, מתחילים להבין את הסבל של האחרים.

אנשי פולי קפה

זוכים להוציא את כל הטוב והיופי שבתוכם! משפיעים על כל הסביבה, הכל נהיה יפה ונעים מסביבם!

השאלה שצריך לשאול את עצמנו:

"איזה סוג אדם אני רוצה להיות?"

"האם אני בוחר להיות פולי קפה - להשפיע חיובית על הסביבה?"

6. שלושה סוגי אנשים בייסורים

הרב מסביר שבדרך כלל בני אדם מצליחים להתעלות ולהתרומם בחיים רק כאשר הם עוברים "בישול" - ייסורים וקשיים. מי שהכל הולך לו חלק, קשה לו להגיע למעלות גבוהות.

פולי קפה

מעטים - משפיעים על הכל

תפוחי אדמה

מעט יותר - רכים ומבינים

ביצים

רוב בני האדם - נהיים קשים ומאובנים

המטרה שלנו

לא להיות ביצה! ללמוד להיות לפחות תפוחי אדמה - רכים ומבינים. ולשאוף להיות פולי קפה - משפיעים חיובית על כל הסביבה!

היי רצון שנזכה כולנו לדעת - חס ושלום לא להיות ביצים שנהיה תפוחי אדמה, ושנזכה גם להיות פולי קפה!

7. למה צריך להודות ברבים?

השאלה

למה כשקורה לאדם נס, הוא צריך להביא קורבן תודה ולספר לכל העם? מדוע דווקא ברבים?

התשובה: כי כאשר קרה לאדם נס, ויצא מייסורים - הוא עכשיו מלא התרוממות והתפעלות מהחיים! הוא לומד להעריך את מי שאמר והיה עולם.

הסוד של קורבן תודה:

- הוא עכשיו כמו פולי קפה - מלא ריח טוב!
- יש לו את הכלי להשפיע על כולם
- הוא יכול ללמד אחרים להכיר את החיים הנפלאים
- זה הזמן לספר ולהראות לכולם את דבר ה'!

לכן צוותה התורה: כאשר קורה לאדם נס - שיקח קורבן תודה ויספר ברבים. "ויספרו מעשיו ברינה" - אתה עכשיו יש לך כלי נפלא! אתה עכשיו מסוגל להפיץ, להראות לכולם את דבר ה'.

העיקרון

דווקא מי שעבר את האפלה - יודע להעריך את האור! דווקא מי שהיה בייסורים - יכול להשפיע על אחרים בצורה החזקה ביותר!

8. דוגמה אישית מחיי הרב

הרב טאוב משתף בכנות מהניסיון האישי שלו ומראה איך העקרונות האלה עובדים בפועל:

בלשון של הרב:

"תדעו לכם, אוכל לספר לכם על עצמי... רוב החידושים שיש לי על עניין התודה להקדוש ברוך הוא, כל הסיפורים, כל החידושים שאנחנו אומרים - רוב הדברים ויש לי אותם מלפני כמה וכמה שנים.

ומאיפה הם צמחו? שברוך השם זכיתי והקדוש ברוך הוא בישל אותנו קצת בחיים. ויגיעו עד שערי מוות - לא רחוק מזה היינו.

אבל מה אומר הפסוק? ואחרי כן יצאו ברכוש גדול! אחר כך האדם זוכה, נפתחים לו שערי שמיים, ושפע גדול יורד. ורוב החידושים

מאז הגיעו, רוב הקדושים שאנחנו זוכים לומר - הגיעו אחרי

המסר

הרב הוכיח על עצמו את העיקרון: דווקא אחרי התקופות הקשות בחיים - הוא זכה לחידושים הגדולים ביותר על הכרת הטוב ושמחה!

זה החיזוק שלנו: הייסורים לא באים לשבור אותנו - הם באים להעלות אותנו! "ועבדום וענו אותם" → "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול".

9. המסר המעשי והיישום בחיים (חלק א')

איך לוקחים את השיעור הזה ומיישמים אותו בחיים?

צעד ראשון: זיהוי הדפוס שלכם

כשמגיע קושי או משבר - תעצרו לרגע ותשאלו את עצמכם: איך אני מגיב? האם אני נהיה ביצה קשה, תפוח אדמה רך, או פולי קפה משפיעים?

שאלות לבדיקה עצמית:

- האם אני נהיה עצוב וכועס כשיש קשיים? (ביצה)
- האם אני לומד להבין את הזולת מהקשיים שלי? (תפוח אדמה)
- האם אני משתמש בניסיון שלי כדי לעזור לאחרים? (פולי קפה)
- האם אני מודה על הטוב גם בזמנים קשים?

צעד שני: שינוי תפיסה

תפסיקו לראות בייסורים משהו רע! הבינו שזו הדרך שלכם לקבל את הרכוש הגדול - תורה, הכרת טוב, שמחה, דבקות בה'.

כל פעם שמגיע משבר, תזכרו: "זה הבישול שלי! זו ההזדמנות שלי לצמוח!" במקום לשאול "למה זה קורה לי?" - שאלו "מה אני יכול ללמוד מזה?"

9. המסר המעשי והיישום בחיים (חלק ב')

צעד שלישי: הכרת הטוב יומיומית

התחילו כל יום עם הודיה! רשמו 3-5 דברים שאתם מודים עליהם. גם בימים קשים - חפשו את הטוב!

תרגיל מעשי להכרת הטוב:

- ✓ בוקר: "מודה אני" - הודיה על עצם העובדה שקמתם
- ✓ צהריים: מצאו דבר אחד שהלך טוב היום
- ✓ ערב: רשמו 5 דברים שאתם מודים עליהם
- ✓ שבת: ספרו למשפחה על נס או טובה שקרו השבוע
- ✓ חודשי: סקרו את החודש - מה למדתם מהקשיים?

צעד רביעי: השפעה על הסביבה

כשאתם עוברים משבר ויוצאים ממנו - זה הזמן לספר! שתפו אחרים, עודדו, חזקו. היו פולי קפה!

אל תשמרו את החוויות שלכם לעצמכם. השתמשו בהן כדי להאיר לאחרים את הדרך. ככה אתם הופכים להיות פולי קפה - משפיעים על כל הסביבה!

זכרו תמיד:

"ועבדום וענו אותם" → "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"

הייסורים הם הדרך, לא המטרה. הם מביאים אותנו לרכוש האמיתי!

10. ציטוטים מעוררי השראה מהשיעור

"1"

ועבדום וענו אותם - זה מה שמביא לרכוש הגדול. אין רכוש גדול בלי ייסורים.

"2"

רוב בני אדם כמו ביצה - נהיים קשים וקפואים. מעטים נהיים תפוחי אדמה - רכים ומבינים. ויש מעטים שזוכים - כמו פולי קפה, משפיעים על כל הסביבה!

"3"

מה זה רכוש גדול? תורה, מצוות, שירת הים - ללמוד להעריך את החיים. לא כסף וזהב!

"4"

כשקורה לך נס - תודה ברבים! עכשיו אתה פולי קפה, עכשיו זה הזמן להשפיע על כולם!

"5"

רוב החידושים שיש לי על הכרת הטוב - נולדו דווקא אחרי התקופות הקשות. ואחרי כן יצאו ברכוש גדול!

לסיכום:

"יהי רצון שנזכה כולנו להיות פולי קפה - משפיעים ומאירים לסביבה!"